

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **R. Č.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2007, č. j. 1954/SZ/2007, e. č. 97650/2007, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 42 Cad 154/2007, resp. 78 Ad 22/2011, o návrhu JUDr. Petra Prágl, advokáta, se sídlem Pařížská 227/20, Ústí nad Labem, na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích a přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů,

t a k t o :

- I. Návrh **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně R. Č. podala dne 12. 6. 2007 žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále „krajský soud“) proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud usnesením ze dne 6. 8. 2007, č. j. 42 Cad 154/2007- 15, žalobu odmítl. Usnesení bylo doručeno žalobkyni dne 5. 10. 2007.

Dne 15. 10. 2007 podala žalobkyně u krajského soudu proti uvedenému usnesení kasační stížnost, současně požádala o osvobození od soudních poplatků. Usnesením krajského soudu č. j. 42 Cad 154/2007 - 26 ze dne 4. 5. 2008, byl žalobkyni ustanoven pro řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu zástupce JUDr. Petr Prágl, advokát, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem.

O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 12. 2008, č. j. 3 Ads 105/2008 - 41 tak, že usnesení krajského soudu ze dne 6. 8. 2007, zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení; ustanovenému advokátovi přiznal náklady řízení o kasační stížnosti v souladu s § 35 odst. 8 s. ř. s.

Krajský soud rozhodl znovu o žalobě rozsudkem ze dne 8. 12. 2010, č. j. 42 Cad 154/2007 - 58; rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2007 zrušil; současně zrušil rozhodnutí Magistrátu města Most ze dne 2. 4. 2007, č. j. 38724/2007/MOS. V řízení o žalobě krajský soud považoval advokáta ustanoveného pro řízení o kasační stížnosti za zástupce oprávněného

za žalobkyni jednat, doručil mu poučení, vč. vyjádření žalovaného k žalobě; rozsudek mu byl doručen dne 22. 12. 2010 do vlastních rukou.

Proti tomuto rozsudku podal dne 17. 12. 2010 kasační stížnost žalovaný. Krajský soud veškeré úkony ve smyslu § 108 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění do 31. 12. 2011 („s. ř. s.“) činil ve vztahu k zástupci žalobkyně JUDr. Petru Práglvi. Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti postoupené krajským soudem rozhodl rozsudkem ze dne 14. 9. 2011, č. j. 3 Ads 112/2011 - 79, tak, že rozsudek krajského soudu ze dne 8. 12. 2010 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; ustanovenému advokátovi přiznal odměnu za zastupování v souladu s § 35 odst. 8 s. ř. s. Rozsudek Nejvyššího správního soudu byl advokátovi doručen dne 3. 10. 2011 do vlastních rukou.

Krajský soud poté v novém řízení o žalobě již s ustanoveným advokátem nejednal; na č. l. 89 je založen protokol, z něhož vyplývá, že se na soud dne 9. 11. 2011 dostavila bez předvolání osobně žalobkyně spolu s manželem s tím, že požaduje sepsání návrhu na provedení dokazování. Z uvedeného krajský soud dovodil, že žalobkyně již není v řízení zastoupena. Další úkony proto v soudním řízení o žalobě činil pouze vůči žalobkyni; rovněž jí doručil do vlastních rukou rozsudek ze dne 31. 1. 2013, č. j. 78 Ad 22/2011 – 95, kterým rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2007 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Dne 21. 12. 2015 podal JUDr. Petr Prágl, označený jakožto zástupce žalobkyně, u krajského soudu návrh na určení lhůty ve věci vedené pod sp. zn. 42 Cad 154/2007. Odůvodnil jej tím, že kontrolou spisů před jejich vyřazením zjistil, že ve věci bylo naposledy rozhodnuto Nejvyšším správním soudem rozsudkem ze dne 14. 9. 2011, sp. zn. 3 Ads 112/2011, kterým byl zrušen rozsudek krajského soudu ze dne 8. 12. 2010 a věc byla vrácena k dalšímu řízení a rozhodnutí. Navrhovatel uvádí, že se zdá, a vše tomu nasvědčuje, že od té doby pravděpodobně ve spisu nebyl učiněn žádný úkon. Protože jde ve věci o několikaletý nedodělek, má zato, že dochází k nedůvodným průtahům a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud určil lhůtu k provedení procesního úkonu; současně požaduje, aby stát navrhovateli zaplatil náklady řízení ve výši dle své úvahy.

Návrh na určení lhůty byl postoupen Nejvyššímu správnímu soudu dne 26. 2. 2016 s vyjádřením předsedkyně senátu JUDr. Markéty Lehké; současně přiložila sdělení, které bylo zasláno navrhovateli k předloženému návrhu. V něm se uvádí, že advokát byl ustanoven žalobkyni v souladu s tehdy platnou praxí pouze pro řízení o kasační stížnosti. Tím, že Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 12. 2008, č. j. 3 Ads 105/2004 - 41, rozsudek krajského soudu napadený kasační stížností zrušil; zastoupení bylo zkonsumováno, Nejvyšší správní soud rozhodl rovněž o odměně za zastupování. O kasační stížnosti žalovaného rozhodl Nejvyšší správní soud poté dne 14. 9. 2011, č. j. 3 Ads 112/2011 - 79, rovněž byla přiznána odměna za zastupování. V dalším řízení již nebyla žalobkyně zastupována. Navrhovateli bylo sděleno, že ve věci bylo následně rozhodnuto rozsudkem ze dne 31. 1. 2013, č. j. 78 Ad 22/2011 - 95, který nabyl právní moci dne 27. 2. 2013. S ohledem na uvedené byl navrhovatel dotázán, zda za této situace trvá na podaném návrhu.

Navrhovatel se dostavil dne 2. 2. 2016 osobně na krajský soud a do protokolu uvedl, že trvá na tom, aby Nejvyšší správní soud určil lhůtu k provedení procesního úkonu, který blíže nespécifikoval.

Z výše předestřenému obsahu soudního spisu vyplývá, že ve věci, vůči které směřuje návrh na určení lhůty, již bylo krajským soudem rozhodnuto.

pokračování

Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích a přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (dále „zákon o soudech a soudcích“), představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

Podle § 174a odst. 1 zákona o soudech a soudcích má-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení. Příslušný soud návrh odmítne, byl-li podán někým, kdo není k jeho podání oprávněn, anebo jestliže navrhovatel neopravil nebo nedoplnil řádně návrh v určené lhůtě, jinak o něm rozhodne bez jednání do 20 pracovních dnů ode dne, kdy mu byla věc předložena nebo kdy byl návrh řádně opraven nebo doplněn.

Soudní řád správní v § 35 odst. 8 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2012 stanoví, že *zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti*. V době rozhodování krajského soudu uvedené ustanovení nikterak neupravovalo účinky ustanovení zástupce soudem v jednotlivých stupních řízení. Nicméně judikatura již dříve přes absenci právní úpravy do 31. 12. 2011 dovodila, že *ustanoví-li ve správním soudnictví v řízení o žalobě krajský soud účastníku řízení zástupcem advokáta (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), je takto ustanovený advokát oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti a v zastoupení účastníka řízení také kasační stížnost podat* (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117). Nejvyšší správní soud se přiklonil s ohledem na potřeby soudně správního procesu k širšímu pojetí právního pojmu „řízení“, vycházejícímu z toho, že řízení se nevede o „podání“ (žalobě, kasační stížnosti, návrhu, ergo procesním úkonu), ale o „soudní věci“, přičemž „věc“ je táz v řízení na prvním, druhém, příp. i třetím stupni. Konstatoval, že v opačném případě *by v první řadě nemohla odpadnout nutnost ustanovovat advokáta dvakrát – jednou pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (toto řízení by ovšem přitom končilo až uplynutím lhůty pro podání kasační stížnosti) a podruhé pro řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu. Takto podruhé ustanovený advokát (ať už půjde o jednoho a téhož advokáta, či advokáta zcela jiného) by – kromě převzetí a přípravy zastoupení – zpravidla již nevykonal žádný jiný úkon právní služby; toliko ve výjimečných případech by ke výzvě soudu odstraňoval vady kasační stížnosti sepsané advokátem předchozím (který je ke podání kasační stížnosti tak jako tak oprávněn, ba povinen), podával repliku nebo se výjimečně účastnil jednání před soudem. Zdůraznil i ekonomický a administrativní aspekt celého problému. Nežádoucí je již dvojitě rozhodování soudů o ustanovení advokáta (tedy dvojitě hodnocení výdělkových, majetkových a osobních poměrů žalobce, dvojitě hodnocení návrhu z pohledu jeho zjevné neúspěšnosti a dvojitě posuzování, zda ustanovení advokáta je třeba ke ochraně práv účastníka řízení). To vše se děje v relativně krátké době, kdy je málo pravděpodobná tak zásadní změna rozhodných okolností, že by oproti původnímu závěru o nutnosti advokáta ustanovit měl být zaujat závěr zcela opačný. Ekonomicky je na první pohled patrná i „úspora“ na odměně ustanovenému zástupci, a to o odměnu za úkon převzetí a přípravu zastoupení v řízení o kasační stížnosti. Obdobně v rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 6 Ads 133/2008 – 194, se praví, že *stěžovatelce byl ustanoven zástupcem advokát pro řízení o žalobě a toto řízení o žalobě – po zrušení rozhodnutí ke kasační stížnosti – dosud probíhá. Za těchto okolností městský soud neměl znovu věcně posuzovat žádost stěžovatelky o ustanovení zástupce, když advokát jí již byl pro zastupování v řízení o žalobě ustanoven. Řízení o žalobě přitom stále probíhá*. Poukázat lze též na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 8 Azs 16/2007 - 158, publikováno pod č. 1811/2009 Sb. NSS, podle kterého *plná moc udělená advokátovi ke tomu, aby účastníka ve všech právních věcech zastupoval před soudy, obsahující též výslovné zmocnění ke zastupování v řízení o kasační stížnosti v konkrétní věci, opravňuje advokáta ke zastupování v řízení o žalobě podle soudního řádu správního před krajským soudem i poté, kdy původní rozhodnutí krajského soudu bylo ke kasační stížnosti zrušeno*.*

O takový případ se však zde nejedná, neboť advokát nebyl ustanoven v řízení o žalobě, ale v řízení o kasační stížnosti.

Otázkou nevyřešenou dikcí zákona ani judikaturou tak zůstalo, zda advokát ustanovený podle § 35 odst. 8 s. ř. s. krajským soudem v řízení o kasační stížnosti je oprávněn zastupovat účastníka také v dalším řízení o žalobě, následujícím po zrušení původního rozsudku kasačním soudem. V takovém případě dospěl následně Nejvyšší správní soud *per analogiam* v rozsudku ze dne 22. 4. 2010, č. j. 4 Azs 6/2010 - 42, k názoru, že „*ustanoví-li v řízení o kasační stížnosti krajský soud účastníku řízení zástupce (§ 105 odst. 2 ve spojení s § 35 odst. 8 s. ř. s.), takto ustanovený advokát zastupuje účastníka i v dalším řízení o žalobě před krajským soudem poté, co bylo původní rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušeno*“. Nicméně nutno konstatovat, že zákon takový postup neupravuje; nelze jej proto uplatňovat bez dalšího automaticky, a to zejména v případech, kdy žalobce sám projeví vůli jednat před soudem bez zástupce. Je proto nutno vždy respektovat okolnosti konkrétního případu.

Z předloženého soudního spisu v intencích výše uvedené judikatury by navrhovatelé mohlo svědčit postavení zástupce žalobkyně. Tak postupoval krajský soud v případě řízení o žalobě poté, kdy bylo zrušeno odmítavé usnesení krajského soudu; rozsudek krajského soudu ze dne 8. 12. 2010, č. j. 42 Cad 154/2007 - 58, mu byl doručen dne 22. 12. 2010 do vlastních rukou. Proti tomuto rozsudku podal dne 17. 12. 2010 kasační stížnost žalovaný. Krajský soud veškeré úkony ve smyslu § 108 soudního řádu správního (ve znění do 31. 12. 2011) činil rovněž ve vztahu k navrhovatelé, jakožto zástupci žalobkyně; Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti postoupené krajským soudem rozhodl rozsudkem ze dne 14. 9. 2011, č. j. 3 Ads 112/2011 - 79, tak, že rozsudek krajského soudu ze dne 8. 12. 2010, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; navrhovatelé přiznal odměnu advokáta za zastupování v souladu s § 35 odst. 8 s. ř. s. Rozsudek Nejvyššího správního soudu byl navrhovatelé doručen dne 3. 10. 2011 do vlastních rukou.

Krajský soud v následně vedeném řízení s navrhovatelem nejednal a veškeré úkony činil vůči žalobkyni. I přes výše uvedené závěry judikatury nelze přehlédnout, že na rozdíl od řízení o kasační stížnosti, není podmínkou řízení *sine qua non*, v řízení o žalobě povinné zastoupení advokátem, jak je nevyžaduje § 105 odst. 2 s. ř. s. Je tedy především třeba respektovat vůli samotného žalobce, zda hodlá jednat před krajským soudem sám či za něho bude jednat zástupce. I přes výše uvedené judikaturní závěry nelze odhlédnout v této souvislosti od skutečnosti, že na č. l. 89 spisu krajského soudu je založen protokol, z něhož vyplývá, že se na soud dne 9. 11. 2011 dostavila bez předvolání osobně žalobkyně spolu s manželem s tím, že požaduje sepsání návrhu na provedení dokazování. Z uvedeného krajský soud mohl dovodit, že žalobkyně již není v řízení zastoupena a její zastoupení skončilo v řízení před kasačním soudem (pro které byl zástupce ustanoven). Další úkony proto v soudním řízení o žalobě (když ani v původním řízení o žalobě nebyla zastoupena) činil pouze vůči žalobkyni; rovněž jí řádně doručil do vlastních rukou rozsudek ze dne 31. 1. 2013, č. j. 78 Ad 22/2011 - 95, kterým rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 5. 2007 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Jakkoli v intencích výše uvedené judikatury by bylo lze považovat navrhovatele, jakožto osobu, které by mohla svědčit aktivní legitimace k podání návrhu, nelze pominout konkrétní okolnosti případu; a to projevenou vůli žalobkyně v řízení před krajským soudem jednat, naopak absenci jakékoli vůle jednat ze strany navrhovatele jakožto jejího zástupce. Ze spisu nevyplývaly žádné úkony, které by navrhovatel v následném řízení před krajským soudem v předmětné věci žalobkyně učinil poté, kdy mu byl dne 3. 10. 2011 do vlastních rukou doručen rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 112/2011 - 79. Z předloženého soudního spisu tak vyplývalo, že navrhovatel není osobou, které by svědčila aktivní legitimace k podání návrhu.

pokračování

Staví-li se tedy nyní navrhovatel do pozice zástupce žalobkyně, nelze potom přehlédnout, že nejenže ze spisu nevyplývaly žádné úkony, které by navrhovatel po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu v předmětné věci žalobkyně kdy učinil, zejména, zda např. do spisu kdy (po dobu pěti let) nahlédl, aby zjistil stav řízení. Rovněž z jeho návrhu se podává, že je iniciován toliko z důvodu uspořádání spisů navrhovatele, nikoli z podnětu žalobkyně samotné, či ze zjištěného stavu věci ze spisu krajského soudu. Žalobkyně rozsudek krajského soudu osobně převzala, tedy jí neschází žádný logický důvod dovolávat se prostřednictvím „zástupce“, který však v řízení před krajským soudem žalobkyni fakticky nezastupoval, určení lhůty k provedení procesního úkonu v řízení, které již bylo pravomocně ukončeno, s čímž je žalobkyně po několik let srozuměna.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud návrh navrhovatele v souladu s § 174a odst. 6 zákona o soudech a soudcích odmítl.

O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích (a contrario); dle uvedeného ustanovení hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné (§ 174a odst. 9 zákona o soudech a soudcích).

V Brně dne 3. března 2016

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu